

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023 m. spalio 9 d.

Originalas registruotu paštu siunčiamas nebus

DĖL VYRIAUSYBĖS TARPINSTITUCINIO PASITARIMO IR SVEIKATOS DRAUDIMO BEI SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ

Lietuvos verslo konfederacija (LVK) ir Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacija (LPSPIA) kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės narius dėl 2023-10-10 suplanuotame tarpinstituciniame pasitarime¹ nagrinėjamo 6 klausimo – teikiamų Sveikatos draudimo įstatymo, Sveikatos sistemos įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimų projektų.

LVK ir LPSPIA ne kartą teikė pastabas šiems įstatymų pakeitimų projektams, dalyvavo bendruose Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) ir Vyriausybės pasitarimuose, kuriuose detalai išsakė pastabas projektams. Po 2023-09-26 vykusio tarpinstitucinio pasitarimo, Vyriausybė pateikė raštą projektų iniciatoriams, nurodant, kad projektai turi būti pakoreguoti, atsižvelgiant į gautas pastabas, taip pat Vyriausybės kanclerė paprašė inicijuoti papildomus susitikimus, reikalingus rasti kompromisams. Nepaisant to, likus vienai dienai iki 2023-10-10 tarpinstitucinio pasitarimo, SAM teikia naujus projektų variantus, kuriuose nėra atsižvelgta į esminius socialinių partnerių komentarus. Atsižvelgiant į tai, pakartotinai teikiame esminius komentarus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta bei kuriuos sieksime pakartotinai aptarti numatomame tarpinstituciniame pasitarime. Likę pagrindiniai esminiai projektų trūkumai trumpai aptariami žemiau.

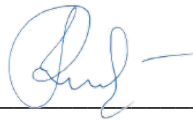
- Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektu Nr. [23-8035\(2\)](#) be kitų pakeitimų siūloma keisti įstatymo 26 straipsnį ir nustatyti naujus sutarčių su teritorinėmis ligonių kasomis (TLK) kriterijus.** Toks pakeitimas yra nesuderintas su socialiniais partneriais, siūlomos sąlygos ir kriterijai yra neaiškūs ir sudarantys sąlygas privilegijuoti tik dideles, daugiafunkcines sveikatos priežiūros įstaigas, abstrakčiais kriterijais diskriminuojant atskiras įstaigas. Siūlomi kriterijai yra neaiškūs, nukreipia į žemesnio lygio teisės aktus (pvz. SAM įsakymu bus tvirtinami kokybės reikalavimai įstaigoms, tačiau nenurodoma kokie jie bus, koks jų turinys). Tai pažeidžia teisėkūros principus, neatitinka sveikatos priežiūros įstaigų teisėtų lūkesčių apsaugos ir prieštarauja Konstitucinio Teismo išaiškinimams.
- Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektu Nr. [23-8035\(2\)](#) be kitų pakeitimų siūloma nustatyti, kad ginčai tarp TLK ir įstaigų yra sprendžiami administracinės teisenos keliu.** Tai pažeistų ne tik ilgametę nusistovėjusią sutarčių vykdymo praktiką, bet tuo pačiu paneigtų ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išaiškinimus dėl šių teismų kompetencijos atskyrimo. Seimo Teisės departamentas taip pat yra pateikęs pastabą, jog vien imperatyvaus pobūdžio nuostatų įtvirtinimas įstatyme nekeičia tarp TLK ir įstaigų susiformavusio sutartinio teisinio santykio pobūdžio, kuris negali būti vertinamas pagal administracinės atsakomybės principus. Dėl šio pakeitimo ydingumo yra pasisakęs ir prof. dr. Vytautas Nekrošius. Akivaizdu, kad ši iniciatyva jau siūlyta ne kartą ir visuomet dėl savo ydingumo buvo atmesta.

¹ <https://lrv.lt/lt/posedziai/tarpinstitucinis-pasitarimas-276>

3. Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo projektu Nr. [23-8036\(2\)](#) be kitų pakeitimų siūloma keisti įstatymo 11 straipsnį ir įstatymu reguliuoti visas sveikatos priežiūros įstaigų teikiamų paslaugų kainas. Konkrečiai, sveikatos priežiūros įstaigos pacientams, už kuriems suteiktas paslaugas, nebus kompensuojama iš PSDF lėšų, turės taikyti tuos pačius bazinius paslaugų įkainius, kuriuos taiko TLK. Toks pakeitimas pažeistų sveikatos priežiūros įstaigų ūkinę laisvę, kadangi komercinių paslaugų kainos negali būti reguliuojamos – jos nustatomos pačių įstaigų konkurencijos pagrindu. Jei visų sveikatos priežiūros įstaigų kainos būtų nustatomos valstybės, privačios įstaigos neturėtų galimybės padengti infrastruktūros įsigijimo bei personalo išlaikymo kaštų. Toks kainų reguliavimas darytų įtaką įstaigų mokamiems atlyginimams sveikatos priežiūros specialistams, o jų darbo sąlygos turėtų būti vienas iš valstybės prioritetų.

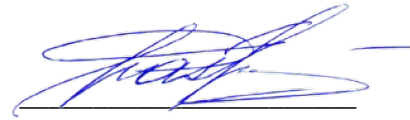
Papildomai atkreipiame dėmesį, kad dėl šių projektų taip pat pastabas pateikė ir Vyriausybės Teisės grupė bei Teisingumo ministerija. LVK ir LPSPIA išsamiai pasisakė dėl kiekvieno iš teiktų projektų trūkumų (raštai siųsti 2023-09-25, 2023-09-20, 2023-08-17, 2023-06-09 ir kt.), todėl labai tikimės, kad į mūsų nuolatinį kreipimąsi galiausiai bus sureaguota ir minėti įstatymų projektai nebus teikiami tolimesniam svarstymui ir derinimui tol, kol bus nesuderinti su socialiniais partneriais.

Pagarbiai

Ineta Rizgelė

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė

Dr. L. Paškevičius

Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų
asociacijos prezidentas